

dení přikázané zásilky by žalovaná byla zodpovědnou za vadnost provedení podle § 1313 a) obč. zák., jest za vadnost tu práva stejnou měrou, schválila-li dodatečně zásilku tu, která byla vlastně reální ofertou, učiněnou spediterem ve jméně a na účet žalované firmy. Schválením zásilky převzala žalovaná firma všechna práva i všechny povinnosti a závazky ze zásilky té plynoucí a ručí proto i za záměnu lahví zřízencem spediterské firmy a za její škodlivé následky. Na tom nezáleží, že žalovaná firma v okamžiku schválení nevěděla o záměně lahví. Schválivši zásilku tří lahví dusíku, jest zodpovědna, sběhl-li se nedbalostí skladníka spediterské firmy při provedení zásilky omyl, tak jakoby sama byla omyl zavinila. Ani na tom nezáleží, že ony tři láhve dusíku vlastně podle zjištění nižších soudů nebyly objednány žalobkyní, a že tudíž šlo o reální ofertu, neboť, byla-li oferta ta přijata, a že se tak stalo, je nesporno, nastávají stejné účinky, jako by zboží bylo objednáno bývalo, dodavatele stihá stejné ručení ze správy a z nedostatků zásilky, jako při zboží objednaném. Pokud dovolání dále vytýká, že láhev nezaměnil speditér, nýbrž skladník S. a že nebylo zjištěno, že S. byl osobou nezdatnou podle § 1315 obč. zák., jest uvést, že předpis § 1315 obč. zák. by přišel v úvahu jen, kdyby škodu byl nezavinil zřízenec, jenž plnění měl obstarati (Leistungsgehilfe), nýbrž jiný zřízenec, anebo kdyby poškozující záměna se nebyla stala při provádění plnění nebo nebyla škoda stihla oprávněného, nýbrž třetí osobu. Takto však zodpovídá žalovaná firma i za zřízení spediterské firmy, jichž služeb při provedení plnění použila podle § 1313 a) obč. zák. a předpis § 1315 obč. zák. tu nemá místa.

Vedlejší intervenientku nelze odsouditi k zaplacení útrat dovolací odpovědi, neboť útraty ty nese strana, k níž se vedlejší intervenientka připojila (§ 19 c. ř. s.). Žalobkyně neúčtuje však útraty dovolací odpovědi na dovolání vedlejší intervenientky proti žalované straně, nýbrž výslovně proti vedlejší intervenientce, ač tato není nerozlučnou společnicí žalované strany podle § 20 c. ř. s. (Dobrozdání nejv. soudu k § 41 c. ř. s.).

Čís. 11660.

Neplatnou jest jen smlouva, jejíž splnění jest nemožné objektivně. Nemožnost jen subjektivní, zakládající se jen v osobních poměrech zavázaného, nemá v zápětí neplatnost smlouvy.

Jde o nemožnost subjektivní, zřídil-li spoluvlastník nemovitosti služebnost bytu bez souhlasu druhého spoluvlastníka, stává se však objektivní nemožností, odmítl-li ručiti za to, že bude služebnost zřízena, s poukazem k tomu, že jest jen spoluvlastníkem. V takovém případě byla smlouva o zřízení služebnosti neplatná a byl neplatný i vklad služebnosti do pozemkové knihy.

Ani vydražitel spoluvlastnického podílu zřizovatelova, na němž vázla ona služebnost bytu, není povinen ji plniti, aniž jest zavázán nahraditi škodu, vzešlou z nedostatku oprávnění zřizovatelova.

(Rozh. ze dne 12. května 1932, Rv I 350/32.)

Na základě smlouvy o zřízení služebnosti ze dne 28. června 1925 byla pro žalobce vložena služebnost bytu na polovinu domu čp. 213, náležející Josefu H-ovi. Tuto polovinu nemovitosti, náležející Josefu H-ovi, vydražil v exekuční dražbě žalovaný. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se žalobci na žalovaném, by byl uznán povinným odevzdati jim byt v domě čp. 213, příslušející jim na základě smlouvy ze dne 28. června 1925 anebo zaplatiti jim 12.000 Kč. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Jde především o to, zda na základě smlouvy o zřízení služebnosti a na základě jejího zaknihování nabyli žalobci služebnosti bytu. Právo bytu, jež se má vztahovati jen na určité místnosti, jest podle § 521 obč. zák. právem užívacím. Uživací práva jsou však nedělitelná (srov. Krainz-Ehrenzweig § 248). Jest tu proto použití ustanovení o pozemkových služebnostech, najmě § 485 obč. zák. o nedělitelnosti pozemkových služebností. Podle povahy pozemkové služebnosti nelze nabýti pozemkové služebnosti na ideelních částech služebného pozemku nebo pro ideelní části panujícího pozemku. Pozemkové služebnosti lze sice nabýti na fysické části knihovního tělesa, nikoliv však na ideální části knihovního tělesa. Proto také, je-li nuceným prodejem zbavena část nemovitosti pozemkové služebnosti, jest jí zproštěna celá nemovitost, ježto se zproštění nezbytně vztahuje na celou nemovitost (Krainz § 249). Ježto služebnosti užívání bytu nelze nabýti na ideelní části knihovního tělesa, tudíž nemůže vzniknouti, nenabyli žalobci smlouvou o zřízení služebnosti vůbec práva bytu. Na tom nemění nic, že smlouva o zřízení služebnosti byla vtělena na polovině nemovitosti náležející Josefu H-ovi, ježto zaknihováním nestala se neplatná smlouva platnou. Obsah smlouvy o zřízení služebnosti jest nemožným a, co jest nemožné, nemůže býti předmětem platné smlouvy (§ 878 obč. zák.) a bylo proto svého času knihovní žádost zamítnouti. Již proto bylo žalobu zamítnouti. Na tom nemění nic, že žalovaný jako vydražitel převzal podle dražebních podmínek služebnost, o niž tu jde, ježto vydražitel převzal služebnost tak, jak byla, a převzetím nenabyli žalobci více práv, než měli. Nelze mluvit ani o náhradním nároku žalobců, ježto ze smlouvy o zřízení služebnosti vyplývá, že Josef H. zřídil žalobcům služebnost bez ručení za omezení, jež vyplývá ze spoluvlastnictví. Z toho plyne, že již při uzavření smlouvy o zřízení služebnosti byly pochybnosti o platnosti a závaznosti a, an Josef H. nepřevzal ve smlouvě ručení za omezení vyplývající ze spoluvlastnického práva, nelze ani proti jeho knihovnímu nástupci, žalovanému, uplatnit ručení, ježto žalobci nemohou míti proti žalovanému více práv, než jim zřídil Josef H., a i proti žalovanému platí smlouva tak, jak byla v době uzavření s Josefem H-em.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelé snaží se opodstatniti žalobní nárok poukazem k tomu, že smlouva o zřízení služebnosti ze dne 28. července 1925 jest platná, poněvadž zřízení služebnosti bydlení není plněním nemožným a bylo věcí Josefa H-a a nyní vydražitele jeho polovice nemovitosti č. 213, by opatřili

souhlas spoluvlastníka nemovitosti, jehož je třeba ke zřízení zmíněné služebnosti. Tyto vývody dovolání mají pravdu jen potud, že neplatnou jest jen smlouva, jejíž splnění jest objektivně nemožné (§ 878 obč. zák.). Nemožnost subjektivní, zakládající se jen v osobních poměrech zavázaného, nemá v zápětí neplatnost smlouvy. Vždyť lze na př. platně prodati věc, kterou prodávající v den smlouvy trhově ještě nevlastní (srov. čl. 271 obch. zák. a § 923 obč. zák.). Z § 923 obč. zák. zřejmě vyplývá platnost smluv o věci cizí, neboť evikce předpokládá platnost smlouvy. Na zásadě té spočívá též platnost smluv dodávacích. Nemůže-li ovšem zcizitel smlouvu splniti, poněvadž mu vlastník prodanou věc nechce postoupiti, práv jest druhé straně z náhrady interese. Z těchto zásad lze však vyvoditi jen tolik, že se mohl Josef H. platně zavázati žalobcům, že jim zřídí služebnost bydlení v domě, jehož byl jen spoluvlastníkem, a bylo pak na něm, by opatřil souhlas druhého spoluvlastníka ke zřízení služebnosti té. Zříditi však skutečně služebnost bydlení sám, bez souhlasu spoluvlastníka, nemohl, poněvadž se dotýká celého domu, nikoli jen ideální jeho části, kterou H. měl ve vlastnictví (§§ 828, 829 a 833 obč. zák.). Smlouvou ze dne 28. července 1925 zřizuje však Josef H., jako knihovní vlastník polovice domu žalobcům na čas jejich života bezplatné právo bydlení, nebere však na sebe ručení, jež vyplývá z obmezení, že jest pouze spoluvlastníkem domu toho. Smlouvu tuto právem označuje odvolací soud za neplatnou a bezúčinnou, neboť Josef H. jako pouhý spoluvlastník domu co do jeho polovice nemohl po právu sám bez souhlasu druhého spoluvlastníka, jak již bylo řečeno, zříditi žalobcům služebnost bydlení. To byla nemožnost subjektivní. An však odmítl ručiti za to, že služebnost bude zřízena s poukazem k tomu, že jest jen spoluvlastníkem, nikoli výhradním vlastníkem služebného domu, dal tím na jevo, že se nemíní starati o opatření souhlasu spoluvlastníka. Důsledkem toho nastala objektivní nemožnost splnění smlouvy, poněvadž podle zákonných ustanovení svrchu uvedených projev jeho vůle samojediného ke zřízení služebnosti bydlení nestačil, neboť spoluvlastník není oprávněn samostatně a bez ohledu na ostatní podílníky zatížit společnou nemovitost služebností bytu (rozh. čís. 2184 sb. n. s.). Josef H. nezřídil tedy platně žalobcům služebnost bydlení, právo k bytu tomu jim nepřísluší, aniž mohla na tom co změnití okolnost, že byla služebnost ta neprávem vložena na H-ovu polovici domu do pozemkové knihy, neboť tím ona neplatnost nemohla býti odstraněna. Převzal-li vydražitel této H-ovy polovice domu, nynější žalovaný, služebnost tu podle dražebních podmínek, poněvadž byla kryta výtěžkem dražebním, převzal ji jen v těch mezích, jak tížila podle smlouvy ze dne 28. července 1925 Josefa H-a. Pokud byla, jak dolíčeno, neplatnou i tato smlouva, i knihovní vklad služebnosti, nebyl ani žalovaný povinen smlouvu o služebnost tu splniti, neboť nemůže býti na tom hůře, než byl zřizovatel Josef H. Nezřídil-li však Josef H. žalobcům platně služebnost bytu, není žalovaný, jako jeho nástupce, povinen plniti jim odškodné za to, neboť žalovaný může se též dovolávati výhrady učiněné H-em ve smlouvě, že neručí, pak-li služebnost ta není platně zřízena, ježto byl jen spoluvlastníkem domu. Neručí-li však za tento nedostatek, není ani zavázán platiti náhradu škody, vzešlou žalobcům z nedostatku oprávnění zřizovatelova.